

"LAPP SIMON." HISTORIEN I KORTHET

Av Inge Bäckström, Harads

Härintill en bild av mannen som startade renslakteri i Harads, Nils Åke Simonsson. Han byggde gradvis ut rörelsen under ett trettioårigt år.

Nils Åke Simonsson

Under åren 1928 till -51 drevs rörelsen i flera lokaliteter i centrala Harads. Nils Åke avled 1959 och sonen John fortsatte i faderns fotspår. Folk började kalla honom LappSimon på grund av hans förbindelser med samerna. Det var till en början närmast ett öknamn, men blev med tiden motsatsen, ett hedersamt begrepp.

1951 köptes Harads 8:66, strax norr om den nuvarande anläggningen, bl a för att undvika centrala byn och få mer utrymme. Då började en expansiv period, fast rörelsen fortfarande drevs i mindre skala.

Omsättningen blev allt livligare, företaget mådde bra, kan man säga, fast inte alltid lastbilarna. Ett stående skämt i kallvintern var "Simonssons garage", d v s friska luften.

AB Sameprodukters fabriksbyggnad i Harads

Under Johns tid byggdes en ny stor fabrik under åren 1970 – 75. Den drevs i aktiebolagsform, ”Sameprodukter”, där många renägare hade andelar, och Johns bror Åke var vice vd. Genom utbyggnaden kunde man tillämpa ett nytt system med leverans av levande djur, som fick tid att avstressas före slakt.

Bolaget hade också en mindre fabrik i Strömsund och ett par andra lokaliteter. Hotell LappSimon i Laxede blev riksbekant.

I Harads sysselsattes under 80-talet periodvis ända upp till 80 personer, vilket givetvis hade stor betydelse för bygden. Med stigande omkostnader och utökande regleringar fick Sameprodukter småningom likviditetsproblem, vilket medförde konkurs 1983.

Produktion vid en av maskinerna

Ägandeförhållandena växlade sedan. Kommunen stod för fastigheten. Firman hette t ex en tid ”Nya Sameprodukter”. Norrfrys köpte fastigheten 1989 och efter några år tillkom en ny bolagsbildning med namnet ”Arctic Deli” med Tord Simonsson som huvudman. Mot slutet av 1900-talet krävdes en rekonstruktion och i juni 2001 tillkom ”Nya Arctic Deli” med förnyat

kapitaltillskott, men man klarade inte heller då att balansera en ojämn produktion med utgiftssidan.

Ja, mycket har hänt sedan Nils Åkes dagar, inte minst nya bestämmelser och byråkrati. En knäckfråga har t ex varit kostsam avfallshantering, men man har numera fått möjlighet till relativt billig kompostering.

Från och med oktober 2002 heter firman ”Svantes Vilt & Bär”. Svante Renberg har lång erfarenhet av branschen. Företaget byggs upp igen med en viss försiktighet. Arbetsstyrkan varierar säsongvis och vid ”toppar” som senhösten 2003 arbetade 15-17 personer i fabriken.